

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2025-2026

Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 15 Μαΐου 2026

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Α036

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 ΛΕΠΤΑ

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΟΚΤΩ (8) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. **Να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας.**
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης.**
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΜΕΡΟΣ Ι: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 85)

Α. Απόδοση και κατανόηση διδαγμένων κειμένων

(Μονάδες 20)

A.1. Να αποδώσετε μόνο τις έντονα χρωματισμένες προτάσεις των πιο κάτω κειμένων (Κείμενο 1 και Κείμενο 2) σε ορθό νεοελληνικό λόγο.

Κείμενο 1

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «**Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι.**

Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι, οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου».

Ξενοφῶντος Ἑλληνικά 2.3.52-53

(μονάδες 6)

Κείμενο 2

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τορωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. **Τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν** καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ ἄλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Ξενοφῶντος Ἑλληνικά 2.2.3-4

(μονάδες 6)

A.2. Να γράψετε στα Νέα Ελληνικά σε τι αναφέρεται η αντωνυμία **τούτο** στο πιο κάτω απόσπασμα από το Κείμενο 1.

ἀλλὰ βούλομαι καὶ τούτο ἐπιδείξει, ὅτι οὗτοι, οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

(μονάδες 2)

A.3. Να επιλέξετε την ορθή απόδοση για καθένα από τα πιο κάτω αποσπάσματα και να γράψετε τον αντίστοιχο αριθμό στο τετράδιο απαντήσεων.

Αρχαίο Κείμενο	Απόδοση στα Νέα Ελληνικά
α. καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. (Κείμενο 1)	1. αν και γνωρίζετε ότι καθόλου πιο εύκολο δεν είναι να διαγραφεί το δικό μου όνομα από τον κατάλογο απ' ό,τι το όνομα καθενός από εσάς 2. επειδή γνωρίζετε ότι καθόλου πιο εύκολο δεν είναι να διαγραφεί το δικό μου όνομα από τον κατάλογο απ' ό,τι το όνομα καθενός από εσάς 3. αν γνωρίζετε ότι καθόλου πιο εύκολο δεν είναι να διαγραφεί το δικό μου όνομα από τον κατάλογο απ' ό,τι το όνομα καθενός από εσάς
β. πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους [...] κρατήσαντες πολιορκία (Κείμενο 2)	1. θεωρώντας ότι θα πείσουν τους Μηλίους να κάνουν τα ίδια που έκαναν, όταν νίκησαν με πολιορκία 2. θεωρώντας ότι θα πάθουν οι Μήλιοι τα ίδια που έκαναν, όταν νίκησαν με πολιορκία 3. θεωρώντας ότι θα πάθουν τα ίδια που έκαναν, όταν νίκησαν με πολιορκία τους Μηλίους

(μονάδες 6)

B. Απόδοση αδιδακτου κειμένου στα Νέα Ελληνικά**(Μονάδες 15)**

Να αποδώσετε το πιο κάτω αδιδακτο κείμενο (Κείμενο 3) σε ορθό νεοελληνικό λόγο.

Κείμενο 3

Οι Έλληνες στρατιώτες μετά τον θάνατο του Κύρου (στο πλευρό του οποίου πολέμησαν), αγωνίζονται να επιστρέψουν στην Ελλάδα. Βρίσκονται στο στρατόπεδό τους, όταν φθάνουν πρεσβευτές από τη Σινώπη.

Ἔπεμψεν ἡμᾶς, ὧ ἄνδρες στρατιῶται, ἢ τῶν Σινωπέων πόλις ἐπαινέσοντάς τε ὑμᾶς ὅτι νικᾶτε Ἑλληνας ὄντες βαρβάρους, ἔπειτα δὲ καὶ ξυνηθησομένους ὅτι διὰ πολλῶν τε καὶ δεινῶν, ὡς ἡμεῖς ἠκούσαμεν, πραγμάτων σεσωσμένοι πάρεστε. ἀξιούμεν δὲ Ἑλληνας ὄντες καὶ αὐτοὶ ὑφ' ὑμῶν ὄντων Ἑλλήνων ἀγαθὸν μὲν τι πάσχειν, κακὸν δὲ μηδέν.

Ξενοφῶντος Κύρου Ἀνάβασις 5.5.8-9

Λεξιλόγιο

ξυνηθησομένους: μετοχή παθητικού μέλλοντα του ρήματος *ξυν-/συνήδομαι* = χαίρομαι μαζί με κάποιον

Γ. Ορθογραφία διδαγμένου κειμένου**(Μονάδες 5)**

Γ.1. Να εντοπίσετε τα **δύο (2)** ορθογραφικά λάθη που υπάρχουν στο ακόλουθο απόσπασμα και να τα διορθώσετε. Να μεταφέρετε τον πιο κάτω πίνακα στο τετράδιο απαντήσεων και να τον συμπληρώσετε κατάλληλα.

δηλος ἦν εὐδαίμονα μὲν αἰεὶ ἔσεσθε τὴν πατρίδα λογιζόμενος, ἰσχυρὰν δὲ τότε ὅταν οἱ Ἑλληνας σωφρωνῶσιν.

Ξενοφῶντος Ἀγησίλαος 7.3

Λανθασμένες λέξεις	Διορθωμένες λέξεις

(μονάδες 2)

Γ.2. Να συμπληρώσετε τα κενά στο παρακάτω απόσπασμα διαλέγοντας κάθε φορά από την παρένθεση τη λέξη που συμπληρώνει το νόημα και είναι ορθογραφικά σωστή. Να γράψετε στο τετράδιο απαντήσεών σας τον κάθε αριθμό και τη λέξη που αντιστοιχεί σε αυτόν.

Τίς γὰρ ἂν ἠθέλησεν ἀπειθεῖν ὄρων τὸν βασιλέα (1) _____ (πιθόμενον, πειθόμενον, πυθόμενον); Τίς δ' ἂν ἠγούμενος μειονεκτεῖν (2) _____ (νεώτερόν, νεότερόν, νεώτερών) τι ἐπεχείρησε ποιεῖν εἰδὼς τὸν βασιλέα νομίμως καὶ τὸ (3) _____ (κρατεῖσθε, κρατοῖσθε, κρατεῖσθαι) φέροντα;

Ξενοφώντος Ἄγησίλαος 7.2
(μονάδες 3)

Δ. Γλωσσικές παρατηρήσεις (γραμματικές, συντακτικές, λεξιλογικές) (Μονάδες 40)

Δ.1. Να γράψετε ό,τι ζητείται για καθέναν από τους ακόλουθους τύπους.

α. ἔγραψαν (Κείμενο 1)

Να γράψετε το απαρέμφατο παρακείμενου στην ίδια φωνή.

β. ἐλέγετο (Κείμενο 2)

Να γράψετε την υποτακτική ἐγκλιση του ενεστώτα στο ίδιο πρόσωπο και φωνή.

γ. πάσχειν (Κείμενο 3)

Να γράψετε το γ' πρόσωπο πληθυντικού στην οριστική ἐγκλιση του αορίστου β' στην ίδια φωνή.

(μονάδες 3)

Δ.2.α. Να μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό όλους τους κλιτούς τύπους της ακόλουθης περιόδου από το Κείμενο 1.

ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι, οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι.

(μονάδες 6)

Δ.2.β. Αφού αντιγράψετε τον ακόλουθο πίνακα στο τετράδιο απαντήσεων, να γράψετε τους άλλους βαθμούς (μονολεκτικούς τύπους) των πιο κάτω επιθέτων, διατηρώντας τον ίδιο γραμματικό τύπο.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
		<i>άσεβέστατοι</i> (Κείμενο 1)
<i>άγαθόν</i> (Κείμενο 3)		

(μονάδες 4)

Δ.3.α. Να κάνετε πλήρη συντακτική αναγνώριση των πιο κάτω υπογραμμισμένων όρων.

i. *ὅτι οὗτοι, οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοῦς άσεβέστατοι* (Κείμενο 1)

ii. *εἰ μὴ βοηθήσετε ὕμῖν αὐτοῖς* (Κείμενο 1)

iii. *Τῇ δ' ὕστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν ἐν ἧ ἔδοξε [...] τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν* (Κείμενο 2)

(μονάδες 3)

Δ.3.β. Να γράψετε **δύο (2)** εμπρόθετους επιρρηματικούς προσδιορισμούς από το πιο κάτω απόσπασμα από το Κείμενο 2 και να δηλώσετε τη σημασία τους.

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων·

(μονάδες 3)

Δ.4.α. Να αναγνωρίσετε το είδος της έντονα χρωματισμένης μετοχής και στη συνέχεια να τη συνδέσετε με την ισοδύναμη της δευτερεύουσα πρόταση, γράφοντας στο τετράδιο απαντήσεων τον ορθό αριθμό.

Μετοχή	Ισοδύναμη δευτερεύουσα πρόταση
Ἔπεμψεν ἡμᾶς, ὧ̅ ἄνδρες στρατιῶται, ἡ τῶν Σινωπέων πόλις ἐπαινέσοντάς τε ὑμᾶς ὅτι νικᾶτε (Κείμενο 3)	i. ἵνα ἐπαινέσαιμεν ii. ἐπεὶ ἐπαινέσαιμεν iii. ὅτι ἐπαινέσαιμεν

(μονάδες 2)

Δ.4.β. Να γράψετε ποια είναι η δευτερεύουσα πρόταση στην πιο κάτω περίοδο λόγου από το Κείμενο 3 και να την αναγνωρίσετε: είδος και αιτιολόγησή του, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος.

[...] ἔπειτα δὲ καὶ ξυνηθησομένους ὅτι διὰ πολλῶν τε καὶ δεινῶν [...] πραγμάτων σεσωσμένοι πάρεστε.

(μονάδες 4)

Δ.5. Να αντιστοιχίσετε στο τετράδιο απαντήσεων τους αριθμούς των αρχαιοελληνικών λέξεων με τα γράμματα των συγγενικών τους νεοελληνικών λέξεων. Μια νεοελληνική λέξη περισσεύει.

Αρχαιοελληνικές λέξεις	Νεοελληνικές λέξεις
1. κρίσιν (Κείμενο 1)	α. δόγμα
2. ἐπιδείξαι (Κείμενο 1)	β. σύμπραξη
3. κρατήσαντες (Κείμενο 2)	γ. ευδιάκριτος
4. ἔδοξε (Κείμενο 2)	δ. ενδεικτικός
5. πραγμάτων (Κείμενο 3)	ε. απρέπεια
	στ. εγκρατής

(μονάδες 5)

Δ.6. Να γράψετε στα Νέα Ελληνικά τις ομόρριζες λέξεις που ζητούνται σε κάθε περίπτωση.

i. **ἀκούσας** (Κείμενο 1): απλό ουσιαστικό

ii. **γιγνώσκοντες** (Κείμενο 1): απλό επίθετο

iii. **ἐποίησαν** (Κείμενο 2): σύνθετο ρήμα στο α' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής

iv. **ὄντας** (Κείμενο 2): σύνθετο ουσιαστικό

v. **ἔπεμψεν** (Κείμενο 3): σύνθετο ουσιαστικό

vi. **ἀξιούμεν** (Κείμενο 3): σύνθετο επίθετο

(μονάδες 6)

Δ.7. Να αναλύσετε τις πιο κάτω λέξεις στα συνθετικά τους μέρη στα Αρχαία Ελληνικά. Στο β' συνθετικό να γράψετε το α' πρόσωπο ενικού της οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής.

i. **ἐκκλησίαν** (Κείμενο 2)

ii. **πάρεστε** (Κείμενο 3)

(μονάδες 4)

Ε. Μεταφορά νεοελληνικού κειμένου στα Αρχαία Ελληνικά

(Μονάδες 5)

Να μεταφέρετε την πιο κάτω περίοδο λόγου στα Αρχαία Ελληνικά.

Είναι ανάγκη οι δάσκαλοι να είναι πιο σοφοί από τους μαθητές.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 15)

Α. Ξενοφώντος Έλληνικά 2.3.52-53 (Κείμενο 1)

Ο Θηραμένης προσπαθεί να υπερασπιστεί τον εαυτό του απέναντι στους βουλευτές.

1.α. Με βάση το Κείμενο 1, να καταγράψετε **ένα (1)** από τα επιχειρήματα της υπερασπιστικής του γραμμής και να το εξηγήσετε.

(μονάδες 3)

1.β. Να γράψετε **δύο (2)** στοιχεία με τα οποία επιτυγχάνει να προσδώσει στον λόγο του αμεσότητα και ζωντάνια (**ένα στοιχείο** για την αμεσότητα και **ένα** για τη ζωντάνια), τεκμηριώνοντας την απάντησή σας με **μία (1)** αναφορά για το καθένα από το Κείμενο 1.

(μονάδες 4)

B. Θουκυδίδη Δημηγορίες, Διάλογος Μηλίων και Αθηναίων

§111

ΑΘΗΝΑΙΟΙ [...] Σας προσφέρεται η εκλογή μεταξύ του πολέμου και της σωτηρίας. Μη διαλέξετε, από πείσμα, το χειρότερο. Ακολουθούν την πιο σωστή πολιτική όσοι απέναντι των ίσων δεν υποχωρούν, απέναντι των ισχυροτέρων συμπεριφέρονται με φρόνηση και απέναντι των κατωτέρων είναι μετριοπαθείς. Όταν θα έχουμε αποσυρθεί σκεφθείτε πάλι καλά και μη λησμονείτε ότι θ' αποφασίσετε για την τύχη της πατρίδας σας, ότι δεν έχετε άλλη και ότι από την απόφασή σας αυτή θα εξαρτηθεί η σωτηρία της ή η καταστροφή της.

§112

Οι Αθηναίοι αντιπρόσωποι αποχώρησαν από τη σύσκεψη. Οι Μήλιοι συσκέφθηκαν μόνοι τους και αποφάσισαν να επιμείνουν στα όσα είχαν πει. Αποκρίθηκαν τα ακόλουθα: «Ούτε την αρχική μας απόφαση θα αλλάξουμε, Αθηναίοι, ούτε θα στερήσουμε, μέσα σε λίγες στιγμές, από την ελευθερία της μια πολιτεία που ζει ελεύθερη εδώ και επτακόσια χρόνια. Στηριζόμενοι στην εύνοια των θεών, που μας προστάτεψαν έως τώρα, και στη βοήθεια των ανθρώπων και ιδίως των Λακεδαιμονίων, θα προσπαθήσουμε να σωθούμε. Σας προτείνουμε όμως να γίνουμε φίλοι σας, να μείνουμε ουδέτεροι και να φύγετε από το έδαφός μας αφού κάνουμε σπονδές που θα εξυπηρετούν τα συμφέροντα και των δυο μας.»

1. Πώς αντιλαμβάνονται την έννοια της σωτηρίας της Μήλου οι Αθηναίοι και πώς οι Μήλιοι και τι προτείνουν για την επίτευξή της, σύμφωνα με τα αποσπάσματα που προηγούνται;
(μονάδες 6)

2. Στόχος του Θουκυδίδη στο έργο του *Ίστορία* ήταν η αντικειμενικότητα στην παρουσίαση των γεγονότων.

Να αναφέρετε **δύο (2)** στοιχεία που επιβεβαιώνουν την πιο πάνω θέση, σύμφωνα με τα αποσπάσματα που προηγούνται.

(μονάδες 2)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

Τύχη αγαθή!